

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-01-27
Besvaras senast
2016-02-11

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:333 Ökande kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Turkiet

Den 7 juni hölls parlamentsval i Turkiet. För första gången sedan 2002 förlorade det styrande AK-partiet sin majoritet i parlamentet, och vänsterpartiet HDP klarade tioprocentsspärren med ett tydligt budskap om ett slut på konflikten i östra Turkiet men också med en politik för social rättvisa, jämställdhet, hållbar utveckling och hbtq-personers rättigheter.

Det styrande AK-partiet och president Erdoğan besvarade valförlusten och det växande folkliga missnöjet i Turkiet med ökad repression och attacker mot oppositionella röster. Över 400 av HDP:s kontor attackerades, tusentals oppositionella, journalister och aktivister fängslades och i östra Turkiet trappades våldet upp i en rad städer med kurdisk befolkning.

Våldet hade avsedd effekt. Vid nyvalet den 1 november återerövrade AK-partiet sin majoritet i parlamentet. Men trots att AK-partiet lyckats behålla sitt grepp om makten har man fortsatt att trappa upp våldet, i synnerhet i östra Turkiet.

I flera städer har man infört undantagstillstånd och utgångsförbud, och man har hindrat invånarnas tillgång till vatten, el och hälsovård. I bland annat städerna Cizre, Silopi and Sur har befolkningen i månader levt under mycket svåra förhållanden. Amnesty International slog i en rapport från den 21 januari fast att de turkiska säkerhetsstyrkorna riskerar livet på 200 000 civila och dömde ut agerandet som en kollektiv bestraffning. Human Rights Watch rapporterade i december om hur turkiska säkerhetsstyrkor förhindrade att skadade civila fick tillgång till hälsovård, och organisationen krävde ett stopp för säkerhetsstyrkornas ”övergreppskantade och oproportionerliga användning av våld”.

Trots att utvecklingen i Turkiet snabbt försämrats, och trots att Erdogan mycket tydligt slagit in på en väg mot ett alltmer auktoritärt styre, har få kritiska röster höjts inom EU. Hitintills har de omfattande och väldokumenterade brotten mot de mänskliga rättigheterna inte fått några konsekvenser för Turkiets relationer till EU. Tvärtom har EU på flera punkter valt att fördjupa samarbetet med Turkiet de senaste månaderna.

Den 29 november höll EU och Turkiet ett gemensamt toppmöte. Trots våldet och övergreppen valde EU att utlova viseringslättnader, att fler kapitel ska

öppnas i Turkiets medlemskapsförhandlingar. EU utlovade också två årliga toppmöten med den turkiska ledningen. Från EU:s sida utlovades dessutom 3 miljarder euro, inledningsvis, i stöd till Turkiet för att hantera flyktingsituationen i landet genom kommissionens mekanism The Refugee Facility for Turkey. Sverige ska bidra med över 700 miljoner kronor. I realiteten innebär avtalet att EU och Sverige betalar Turkiet för att förhindra att flyktingar tar sig över Medelhavet. Amnesty International rapporterade redan i december om att Turkiet använder stödet från EU till att spärra in flyktingar i interneringsläger och att Turkiet aktivt försöker tvinga flyktingar att återvända till krigets Syrien.

Att EU fördjupar sitt samarbete med Ankara samtidigt som utvecklingen i Turkiet tydligt går åt fel håll skickar en mycket problematisk signal. Det är uppenbart att EU nu prioriterar goda förbindelser med Turkiet och att flyktingar ska förhindras att ta sig till EU före mänskliga rättigheter och en lösning på konflikten i östra Turkiet.

Jag vill därför fråga utrikesministern:

1. Vilka initiativ avser utrikesministern att ta för att Sverige, såväl som enskilt land och som medlem i EU, ska förmå Turkiet att upphöra med brott mot de mänskliga rättigheterna och kollektiv bestraffning av befolkningen i östra Turkiet?
2. Vilka initiativ avser utrikesministern att ta för att EU ska villkora utbetalningen till The Refugee Facility for Turkey med att Turkiet upphör med våld mot civila, godtyckliga arresteringar och kollektiva bestraffningar i östra Turkiet?

.....

Hans Linde (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors